

Opgave 8: Elevoplæg om vinduesmosaik og korsfarermytologi i domkirken i Chartres

Domkirken i Chartes blev bygget mellem 1145 og 1212 og repræsenterer et arkitektonisk højdepunkt for den gotiske stil i højmiddelalderens Europa. Katedralen dominerer den forholdsvis lille by Chartes og det omgivende landskab og den står som et af de smukkeste bygningsværker i verden. Med stræbepiller – et bundt af søjler, der uden afbrydelse går over i spidsbuer og hvælv – fik den gotiske arkitektur kirken til at forekomme vægtløs og som udtryk for menneskesjælens stræben opad mod Gud. Samtidig omgav man rummet med farvelagte glasflader og vinduesmosaik, som lyset skinnede igennem, fremkaldte en stærk religiøs-åndelig stemning i rummet og påvirkede sanserne. I kirken i Chartes findes også vinduesmosaik, der afspejler middelalderens fascination af korstogstanken og af Det Hellige Land og Jerusalem.

Vinduesmosaik (1200-tallet) fra katedralen i Chartes med mytologisk fortælling om Karl den Store som korsfarer:

Halvcirkel, th. nederst: Den byzantinske kejser drømmer at Det Hellige Land bliver generobret for kristenheden af Karl den Store

Halvcirkel, t.v. øverst: Karl den Store bekæmper tyrkerne (med runde skjolde) og erobrer Jerusalem

Midterste kvadrat: Karl den Store modtages som korsfarerhelt og bydes velkommen i Konstantinopel af kejser Konstantin

Nederste halvcirkel: En pelshandler sælger tøj. Vinduesmosaikken er doneret af franske pelshandlere.

Øverste cirkel: Karl den Store knæler foran alteret i Aix-la-Chapelle og skænker kirken et relikvie, som han har fået af den byzantinske kejser som tak for generobringen af Jerusalem

Lav et elevoplæg om katedralen i Chartes og dens vinduesmosaik med iscenesættelsen af Kejser Karl den Store som korsfarer. Brug Powerpoint eller Prezi med farvefotos af kirken og dens vinduesmosaik.

Opgave:

1. Læs og forklar kort om baggrunden for højmiddelalderens vækst og kulturelle fremgang i afsnit 61: *Udviklingen i Vest – Højmiddelalderen* i bogen *"Korstogene – islams ekspansion og kristen modoffensiv"* af Jesper Rosenløv og Michael Pihl.
2. Gotikken - Hvilke stiltræk er typiske for den gotiske stil? Forklar kort klassen om typiske træk ved gotikken. Evt. kan klassen forberede sig ved at se denne video hjemme om gotikken: <https://www.youtube.com/watch?v=01uNqFaKpC8>
3. Læs og forklar kort om domkirken i Chartes:
https://en.wikipedia.org/wiki/Chartres_Cathedral
 - Fortæl kort om kirkens historie
 - Hvem var Karl den Store og hvornår levede han?
 - I kirken findes relikviet af et klædningsstykke, som skulle have tilhørt Jomfru Maria. Hvorfra skulle Karl den Store iflg. legenden have fået dette relikvie? Hvad er et relikvie?
4. Find denne hjemmeside med vinduesmosaik fra domkirken i Chartes:
http://www.medievalart.org.uk/Chartres/Chartres_default.htm
5. Find vinduesmosaik med legenden om Karl den Store som korsfarer og erobreren af Jerusalem:
http://www.medievalart.org.uk/Chartres/07_pages/Chartres_Bay07_key.htm
 - Vis klassen – billede for billede - og forklar vinduesmosaikkens historie om Karl den Store som korsfarer. Begynd med den byzantinske kejsers drøm om Karl den Stores erobring af Jerusalem og slut med Karl den Stores overrækkelse af det hellige relikvie til kirken i Aix-la-Chapelle.
 - Forklar endelig for klassen:
 - Hvad siger vinduesmosaikken i domkirken i Chartes om korstogstankens betydning i højmiddelalderens Europa?
 - Hvad siger vinduesmosaikken om forholdet mellem de vest-kristne og den byzantinske kejsers?
6. Ekstraopgave om Karl den Stores korstog i Spanien i 777-78

Se vinduesmosaik fra Chartes med billeder af Karl den Store som korsfarer mod muslimer i Spanien:

http://www.medievalart.org.uk/Chartres/07_pages/Chartres_Bay07_key.htm

Vis klassen billederne og forklar baggrunden:

- Hvad var baggrunden for Karl den Stores felttog i Spanien i 777-778?
- Hvorfor var der muslimer i Spanien i 700-tallet?

Læs i "Korstogene – islams ekspansion og kristen modoffensiv": afsnit 48-51+ 56-57 + evt. denne hjemmeside: https://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Roncevaux_Pass

Se evt. videoen fra Real Crusades History på youtube om Karl den Store i Spanien:

<https://www.youtube.com/watch?v=1CsIsyez0F8>

7. Ekstraopgave om Rolandskvadet

- Hvornår er Rolandskvadet nedskrevet i sin endelige udformning?
- Læs uddrag af Rolandskvadet i tekst 150

<http://www.centerforhistorieformidling.dk/korstogene-islam-kristendom/tekst150.html>

- Vis dernæst klassen dette billede af Roland med Olifant og sit sværd fra domkirken i Chartes her:

http://www.medievalart.org.uk/Chartres/07_pages/Chartres_Bay07_Panel19.htm

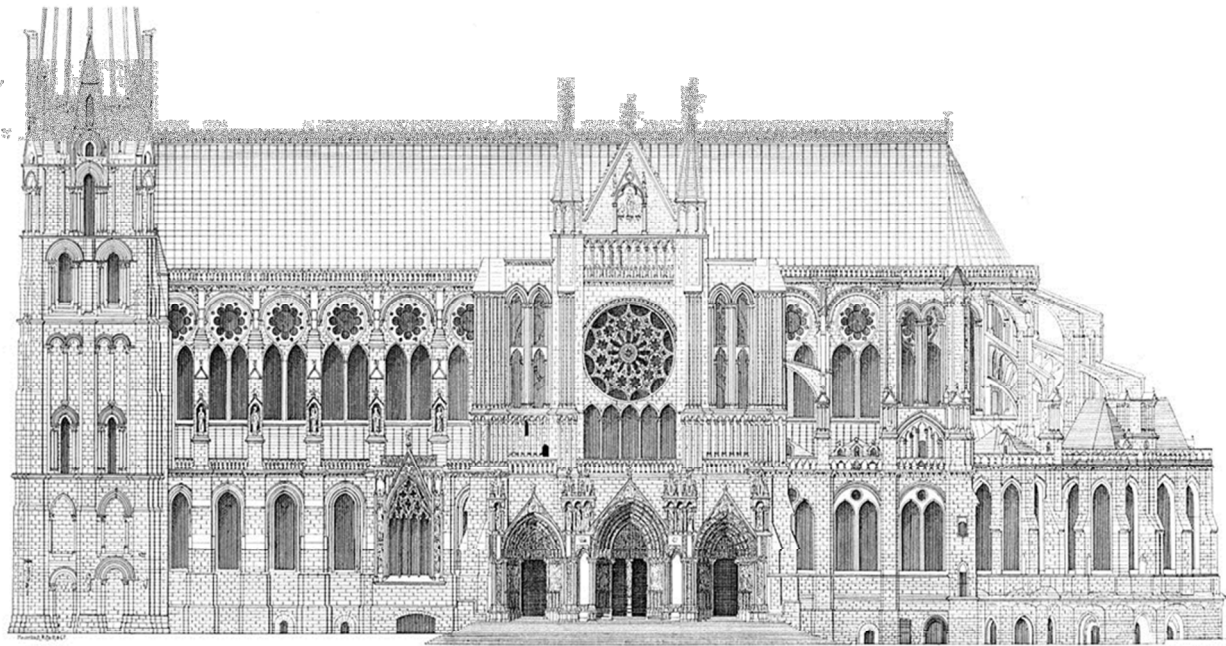
- Genfortæl kort handlingen i uddraget af Rolandskvadet - Hvad sker der?
- Hvilken rolle spiller englen Gabriel i kampen mellem Karl den store og muslimerne i Spanien - iflg. Rolandskvadet?
- Hvilken rolle spiller Olivier, Ærkebiskop Turpin, Roland, Holger Danske og de vantro?
- Hvordan skildres Roland som en sand kristen ridder?
- Hvordan lever Roland op til idealet af en kristen ridder i middelaldersamfundet?
- Hvilken rolle spiller kristendommen for Roland og hans medkæmpere?
- Hvordan skildrer Rolandskvadet saracenerne og muslimerne i Spanien?

- Hvorfor bliver Rolandskvadet populært og udbredt i Frankrig og Europa omkring år 1100?

- Hvad sker der i Europa på samme tid, som hænger sammen med Rolandskvadets udbredelse?

- Vis billedet fra vinduesmosaikken

http://www.medievalart.org.uk/Chartres/07_pages/Chartres_Bay07_Panel19.htm

3. CHARTRES: KATHEDRALE. 1:400.